

Protocol niet-integer en grensoverschrijdend gedrag wethouders en burgemeester

Dilemma's, incidenten en melding

Dit protocol gaat over hoe om te gaan met niet-integer handelen en grensoverschrijdend gedrag collegeleden en de burgemeester. We beschrijven het proces waarlangs collegeleden en burgemeester dilemma's over integer en grensoverschrijdend gedrag kunnen bespreken. Het gaat daarbij om de hoofdlijn van de procedure die collegeleden of de burgemeester kunnen doorlopen wanneer zij twijfels of dilemma's ervaren, of wanneer zij een incident van niet-integer of grensoverschrijdend gedrag herkennen en daarvan melding willen maken. Het gaat uitdrukkelijk niet over klachten of meldingen van inwoners over niet-integer en grensoverschrijdend gedrag van collegeleden. Klachten van buiten het college worden niet in behandeling genomen (op grond van Hoofdstuk 9 Awb).

Basis is integriteit collegeleden

Uitgangspunt is dat politieke ambtsdragers integer *zijn*. Hoewel we uitgaan van de integriteit van politieke ambtsdragers kan hun *gedrag* soms integriteitsrisico's met zich meebrengen of grensoverschrijdend zijn. De basis van integer gedrag bestaat uit de wettelijke bepalingen, de gedragscode waarin de gedragsregels zijn opgenomen en de bij aanvang van de benoeming afgelegde eed/beloofte.

In geval van twijfel/dilemma

Bij twijfel over de integriteit van gedrag, of het herkennen van grensoverschrijdend gedrag staan de collegeleden en of de burgemeester verschillende instrumenten ter beschikking. Belangrijk is dat ze in het geval van twijfel of dilemma over de integriteit van een (toekomstige) handeling een open cultuur hanteren. Die open cultuur maakt dat collegeleden en de burgemeester met elkaar spreken over twijfels en dilemma's die zij zelf ervaren of bij anderen menen te zien. Mocht het onderlinge gesprek de twijfels en dilemma's niet wegnemen dan staan ook andere mogelijkheden ter beschikking. Zo kunnen collegeleden met elkaar in gesprek gaan over casuïstiek en ook eventueel intervisie benutten. In ieder geval organiseert de burgemeester tweemaal per jaar een gesprek binnen het college over integriteit en grensoverschrijdend gedrag.

Ook hebben collegeleden en de burgemeester beschikking over een onafhankelijke externe vertrouwenspersoon. Met deze vertrouwenspersoon kunnen zij dilemma's en eventuele signalen of incidenten rond niet-integer of grensoverschrijdend gedrag bespreken. De vertrouwenspersoon opereert, zoals gebruikelijk, in volstrekt vertrouwen. De vertrouwenspersoon functioneert in eerste instantie als klankbord, maar heeft ook een doorwijsfunctie.

Meldingen

De uitkomst van het hiervoor beschreven traject kan zijn dat een collegelid of de burgemeester geen twijfel (meer) heeft en geen dilemma (meer) ervaart bij het gedrag, maar een vermoeden heeft dat het gedrag in strijd is met de geschreven of ongeschreven regels.

Wethouders

Daarvan kan het collegelid (melder) melding doen bij de burgemeester en de griffier. De wethouder in kwestie ontvangt bericht dat een melding over hem/haar is gedaan met een korte omschrijving van de melding, maar zonder vermelding van de naam van de melder. De griffier houdt voor elke melding een logboek bij. Dit logboek is uitsluitend door de wethouder in kwestie in te zien bij de griffier. Alleen met instemming van de wethouder in kwestie is het logboek eventueel te gebruiken door derden.

Burgemeester

Voor zover de melding het gedrag van de burgemeester betreft kan melding gemaakt worden bij de griffier en de Commissaris van de Koning. De griffier houdt voor de melding een logboek bij. Dit logboek is door de burgemeester in te zien bij de griffier. Alleen met instemming van de burgemeester is het logboek eventueel te gebruiken door derden. In het geval dat een melding wordt gedaan over het gedrag van de burgemeester, gaat de melding ook in afschrift naar de commissie Functioneringsgesprek burgemeester. De secretaris van de commissie Functioneringsgesprek burgemeester stelt de commissieleden in kennis van ontvangst van de melding.

Als gevolg van een melding

Wethouders

Na een melding treden burgemeester en griffier zo spoedig mogelijk in overleg met de wethouder waarover een melding is gedaan. Indien de melder een wethouder/raadslid is, treden burgemeester en griffier ook in overleg met de melder. Zij overwegen in dat geval of het passend is om een gezamenlijk gesprek met de wethouder waarover de melding gaat en de melder te voeren. Indien de afzonderlijke gesprekken en/of het gezamenlijke gesprek niet tot gemeenschappelijke instemming leidt dat een melding voldoende is opgelost, informeren burgemeester en griffier zowel de Commissaris van de Koning (CvdK) als het presidium over de kwestie. Burgemeester en griffier kunnen een onderzoek door een onafhankelijk bureau laten instellen.

Burgemeester

In het geval dat de melding het gedrag van de burgemeester betreft, treden CvdK en griffier zo spoedig mogelijk in overleg met de burgemeester. Indien de melder een wethouder/raadslid is, treden CvdK en griffier ook in overleg met de melder. Zij overwegen in dat geval of het passend is om een gezamenlijk gesprek met de burgemeester en de melder te voeren. Indien de afzonderlijke gesprekken en/of het gezamenlijke gesprek niet tot gemeenschappelijke instemming leidt dat een melding voldoende is opgelost, informeren CvdK en griffier het presidium over de kwestie. CvdK en griffier kunnen een onderzoek door een onafhankelijk bureau laten instellen.

Externe integriteitstoets

De meldingen die in de vorige stap onvoldoende zijn opgelost worden onderzocht door een onafhankelijk extern bureau. We gaan er vanuit dat de externe integriteitstoets slechts in uitzonderlijke gevallen noodzakelijk is. Daarom zal in geval van onderzoek pas een geschikt onafhankelijk extern bureau worden geselecteerd.

Wethouders

Het externe bureau dat de integriteitstoets uitvoert brengt een advies uit over de melding aan zowel de wethouder waarover de melding gaat als de burgemeester en griffier. Burgemeester en griffier vragen eveneens advies aan de Commissaris van de Koning (CvdK). De CvdK licht zijn advies toe aan het presidium. De Commissie geloofsbrieven stelt met in achtname van de rapportage van het extern bureau en het advies van de CvdK een passende vervolgstap vast, waarover zij de raad informeren. De raad besluit over de te nemen vervolgstap.

Burgemeester

Het externe bureau dat de integriteitstoets uitvoert brengt een advies uit over de melding in afschrift aan de burgemeester. CvdK en griffier stellen het advies beschikbaar aan de Commissie Functioneringsgesprek burgemeester. De commissie Functioneringsgesprek burgemeester vraagt eveneens advies aan de CvdK over de te nemen vervolgstap. De Commissie Functioneringsgesprek burgemeester stelt op basis van de rapportage van het extern bureau en het advies van de CvdK vast op welke wijze een passende vervolgstap kan worden gezet. Zij informeren de raad over de kwestie en de te nemen vervolgstap. De raad besluit over de te nemen vervolgstap.

De commissaris van de Koning

De commissaris heeft een adviserende en of bemiddelende taak ten aanzien van bestuurlijke integriteit in gemeenten. Op grond van artikel 182 Provinciewet geeft de bestuurlijke toegangsbevoegdheid de commissaris van de Koning een concreet handvat, een sterkere informatiepositie, voor het invullen van zijn taak ten aanzien van gemeentelijke integriteitskwesties en bestuurlijke problemen.

Bijlagen:

- Stroomschema integriteit gedrag wethouders
- Stroomschema integriteit gedrag burgemeester